

17.6.2024
2. kokous, peruskokoonpano

VN/7326/2024

PORONHOITOLAIN ERÄIDEN SÄÄNNÖSTEN MUUTTAMISTA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ

Aika: 17.6.2024 klo 10–13

Paikka: Etäkokous, Teams

Osallistujat (peruskokoonpanosta):

Anna-Leena Miettinen, MMM, pj.
Anne Ollila, PY, jäsen
Matti Riipi, PY, varajäsen
Vilma Sanaksenaho, PY, jäsen
Sarita Kämäräinen, SaKä, jäsen
Asko Länsman, SaKä, varajäsen
Risto Ruuska, Lapin avi, jäsen
Päivi Kainulainen, Lapin ELY, jäsen
Jukka Tauriainen, LUKE, jäsen
Virpi Alenius, LUKE, varajäsen
Johanna Wallius, MMM, vpj. ja siht.

Anna-Leena Jänkälä, PY, asiantuntija

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi.

Kokousta varten lähetetty asialista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Porotalousneuvoja Anna-Leena Jänkälä: Paliskuntien erilaiset käytännöt koskien teurastussuunnitelmien toteuttamista ja kiintiöjärjestelmiä

Jänkälä piti esityksen otsikon aiheesta (diat pöytäkirjan liitteenä). Alla lyhyt tiivistys esityksestä:

Teurastussuunnitelma on työkalu, jolla paliskunta pyrkii hallitsemaan osakkaiden ja paliskunnan poromääriä. Asiakirja on suositusluonteinen, pakkoteurastustilanteessa kuitenkin velvoittava. Kaikilla paliskunnilla ei kuitenkaan ole teurastussuunnitelmaa.

Teurastussuunnitelmia on erilaisia. Prosenttiperusteinen vähennystapa täyttää pakkoteurastustilanteessa lain vaatimukset. Useissa teurastussuunnitelmissa on osakaskohtaiset kiintiöt. Joissakin on eri prosentit raavaille ja vassoille. Hirvaiden osalta käytännöt vaihtelevat.

Kiintiöjärjestelmä on käytössä noin kolmasosassa paliskunnista. Järjestelmiä on erityisesti poronhoitoalueen eteläosissa. Kyseessä on vapaaehtoinen järjestelmä, joka on ollut toimiva ratkaisu monessa paliskunnassa auttaen vähentämään paliskunnan sisäisiä ristiriitoja. Kiintiömallit vaihtelevat. Usein teurastettavien porojen määrän laskenta perustuu edellisen vuoden poromääriin.

Esityksen jälkeen esitettiin kysymyksiä, joihin Jänkälä totesi vastauksena seuraavaa:

Kiintiöinä on lähtökohtaisesti jaettu paliskunnan suurin sallittu poromäärä kokonaan, mutta joissakin tapauksissa on jätetty siitoshirvaita varten tietty osuus. Kiintiöillä käydään kauppaa useimmissa kiintiöpaliskunnissa. Porokarja tai poromerkki myydään yleensä aina kiintiöiden kanssa. Kiintiöiden kauppa on luonteeltaan samantyyppistä kuin hyvityspisteiden kauppa. Yleensä se liittyy porojen tai poromerkin myyntiin, mutta joissakin tapauksissa on voitu myydä myös tyhjää kiintiötä esim. nuoremmalle paliskunnan osakkaalle. Yleensä nuoret kuitenkin ostavat sekä porokarjaa että kiintiötä. Joissakin paliskunnissa on voitu antaa osakkaille lupa kasvattaa poromääräänsä kiintiöstä huolimatta.

Kiintiöjärjestelmiin on päädytty, koska on haluttu päästä eroon teurastussuunnitelmiin ja rästilistoihin liittyneistä riidoista ja kiistoista. Järjestelmä mahdollistaa osakkaalle sen, että joinakin vuosina hän voi teurastaa enemmän, ja elinkeinotoiminta voi myös toipua esim. petovahinkojen jälkeen paremmin, kun poromäärä on mahdollista palauttaa aiemmalle tasolle.

Kiintiöjärjestelmää noudattavissa paliskunnissa poroluvut ovat pysyneet kohtuullisen hyvin suurimpien sallittujen porolukujen alapuolella. Kiintiöjärjestelmiin liittyneet ongelmat ovat liittyneet erityisesti järjestelmän käyttöönottovaiheeseen. Toistaiseksi on aiheutunut vain vähän siitä johtuvia ristiriitoja, että järjestelmän ulkopuolelle jättäytyneet poronomistajat voivat saada etua kiintiöissä pysyviin nähden (mm. koska laki edellyttää, että poroja vähennetään pakkoteurastustilanteessa poromäärän mukaisessa suhteessa). Asiasta on kuitenkin keskusteltu paliskunnissa.

Paliskuntain yhdistyksessä ei ole tietoa siitä, miten kiintiöt ovat mahdollisesti keskittyneet niissä paliskunnissa, jotka sallivat kiintiöiden luovutukset ilman poroja. Kiintiösääntöihin on monessa tapauksessa tehty lisäehtoja, joiden mukaan tyhjät kiintiöt siirtyvät paliskunnalle, jos niitä ei käytetä tietyssä ajassa. Paliskuntain yhdistyksellä ei ole kiintiösopimusten mallipohjia. Sopimuksissa lienee erilaisia irtisanomisaikoja.

Koska poronomistajilla on tarve saada teurastuloja, ei kiintiöjärjestelmien Jänkälän näkemyksen mukaan voida katsoa vevän poronomistajilta motivaatiota pitää porokarjaa tuottavana. Vasaprosenttien vähenemisen juurisyyt ovatkin todennäköisesti toisaalla. Lisäksi joissakin paliskunnissa tyhjen kiintiöiden siirtyminen paliskunnalle pitää yllä poronomistajien motivaatiota estää porokarjansa väheneminen.

4. Läänineläinlääkäri Risto Ruuska: Suurimpien sallittujen poromäärien valvonta Lapin avissa

Ruuska piti aiheesta esityksen (diat liitteenä). Hän kertoi aluksi Lapin avin roolista ja käytännön työtehtävistä poronhoitolain noudattamisen valvojana. Sen jälkeen hän esitteli tarkemmin poromäärien valvontaan liittyviä toimenpiteitä.

Tapausesimerkkien avulla Ruuska kuvasi poromäärien valvontaan liittyviä haasteita ja ongelmia. Viranomaisilta on kulunut paljon resursseja ylikuvun kontrollointiin liittyviin hallintopäätöksiin ja oikeudenkäynteihin, mutta työn vaikuttavuus on jäänyt vähäiseksi, sillä esim. uhkasakkopäätökset on pääosin kumottu tuomioistuimissa. Syinä tähän on ollut mm. oikeuskäytännössä korkealle asetettu tahallisuuskynnys tai ylikuvun katsominen vähäiseksi. Uhkasakkoprosessin vireille tulon jälkeen paliskunta on myös saattanut valittaa poroluettelostaan väittäen sitä virheelliseksi, mistä on aiheutunut, että tuomioistuin on todennut epäselväksi sen, miten vähennykset kohdistuvat osakkaisiin ja kumonnut uhkasakkopäätöksen. Paliskunnan poroluku on myös saattanut sahata vuosien, jopa yli 10 vuoden, ajan siten, että poroluku on aina hetkellisesti laskenut alle suurimman sallitun määrän pian sen jälkeen, kun avi on ryhtynyt pakkokeinoihin. Tällöin uhkasakon tuomitsemiselle ei ole ollut poromäärän vähenemisen vuoksi perusteita, minkä jälkeen paliskunta on taas ajautunut ylilukuun. Eräät avin päätökset on kumottu tuomioistuimissa muutovirheen takia.

Ylikuvun vuoksi on tehty myös rikostutkintaa, mutta käsittelyn viipyminen on voinut johtaa siihen, että teko on todettu rikkomuksena vanhentuneeksi. Vakavamman kriminalisoinnin tunnusmerkistön ei lähtökohtaisesti ole katsottu kaikilta osin täyttyneen.

Avissa on katsottu, että paliskunnan toiminta voi olla tahallista ainakin silloin, kun paliskunnan kokous päättää teurastusmäärästä, joka on liian pieni yliluvun poistamiseksi. Sen sijaan sitä, että paliskunnan osakas jättää noudattamatta asianmukaisesti tehtyä teurastussuunnitelmaa, ei ole pidetty paliskunnan tahallisen laiminlyöntinä. Paliskunnan tahallisuuden arviointiin on vaikuttanut myös se, että poronhoitolain 22 §:n 4 momenttia ei ole kirjoitettu paliskuntaa velvoittavaan muotoon, vaan sen mukaan poroisäntä voi päätää, että paliskunta suorittaa vähentämisen poronomistajan puolesta.

5. Muistio: Poromäärää ja sen vähentämistä koskeva sääntely – toimivuus ja ongelmat oikeuskäytännön perusteella

- Kohdat, joita ei esitelty edellisessä kokouksessa tai kohdissa 4 ja 5: Johanna Wallius

Wallius piti aiheesta esityksen (diat liitteenä).

6. Alustava keskustelu muistiosta, erityisesti kohdasta 3.9. eteenpäin

Keskustelun aluksi pohdittiin, onko tarpeeksi selvää, milloin porot katsotaan vähennetyiksi? Poroelinkeinoa ja saamelaiskulttuuria edustavat tahot katsoivat, että säännökset ovat riittämättömiä ja että laissa olisi tarpeen säätää siitä, milloin porot katsotaan vähennetyiksi. Eloporoja myydään ilman kunnollista dokumentointia ja ilman tietoja porojen merkitsemisestä, ja on suuri riski sille, että porot ovat jälleen keväällä saman paliskunnan alueella. Kyse on suuresta ongelmasta ainakin muutamassa poronhoitoalueen pohjoisosan paliskunnassa. Osa keskustelijoista piti ongelmana myös sitä, että pohjoisesta kuljetetaan eteläiselle alueelle poroja ilman, että poromäärä vastaanottavissa paliskunnissa todellisuudessa nousee ja sillä seurauksella, että valtio maksaa suuria petovahinkokorvauksia. Tätä pidettiin imagohaittana koko poroelinkeinoille.

Keskustelussa tuotiin esiin tarve varmistaa, että myydyt eloporot merkitään vastaanottavan paliskunnan poroiksi. Jos porot siirretään poronhoitoalueen ulkopuolelle, tulisi valvoa sitä, että eläinrekisteriin merkitsemistä koskevaa velvoitetta noudatetaan. Suomen ulkopuolelle myytäessä siirto voidaan todentaa eläinterveystodistuksen ja tullidokumenttien avulla. Tavallisin tapa vähentää poroja on myydä niitä teuraaksi tai ottaa kotiin teurastettaviksi. Riskinä on, että teurastettavaksi otettuja poroja todellisuudessa jätetään elämään. Tätä on vaikea valvoa.

Paliskuntien käytännöt porojen vähennetyiksi katsomisen osalta vaihtelevat. Osassa paliskunnissa on sovittu tavoista, joilla todennetaan porojen myyminen paliskunnan ulkopuolelle. Osa paliskunnista vaatii, että vastaanottavasta paliskunnasta saadaan lupa siirtää porot sinne sekä poroisännältä todistus, että porot ovat saapuneet vastaanottavaan paliskuntaan.

Pohdittiin myös, olisiko mahdollista säätää, että eloporojen myynnistä ei annettaisi rästipistehyvityksiä.

Keskusteltiin siitä, onko 43 §:n (saantolupa) suhde poromäärän vähentämistä koskevaan 22 §:ään tarkoituksenmukainen. Poroelinkeinoon taholta nähtiin tärkeäksi, että paliskunnalla on kaikissa tilanteissa oikeus päättää uusien osakkaiden tulosta paliskunnan alueelle. Pohdittiin, kuinka aikaisin paliskunta voi ennakoida saantoluvan epäämisen kautta suurimman sallitun poromäärän täyttymistä ja siitä aiheutuvia rajoittavia vaikutuksia nykyisten osakkaiden elinkeinonharjoittamiseen. Todettiin, että oikeuskäytännössä tuomioistuimien on pitänyt mahdollisena saantoluvan epäämistä ja paliskunnan etuosto-oikeuden käyttämistä paliskunnan senhetkisten osakkaiden toimeentulon turvaamiseen liittyvillä perusteilla huolimatta siitä, että paliskunnan poromäärä on voinut olla huomattavastikin alle suurimman sallitun poromäärän. Tässä mielessä etuosto-oikeuden käyttämismahdollisuus ei kytkeydy ainoastaan tilanteisiin, joissa suurin sallittu poromäärä on juuri täyttymässä.

Keskustelussa porojen pakkovähennyspäätösten nimeämisestä ja tiedoksiannosta todettiin, että poronhoitolain 44 §:stä on luettavissa lain lähtökohtana oleva oletus, että poronomistajat ovat läsnä paliskunnan kokouksissa ja saavat siten tiedon paliskunnan päätöksistä. Pykälän 2 momentissa nimittäin säädetään,

että paliskunnan hallituksen päätökseen tyytymättömän osakkaan tulee vaatia poroisännältä asian saattamista paliskunnan käsiteltäväksi määräajassa siitä, kun päätös on annettu tiedoksi paliskunnan kokouksessa. Paliskunta ja sen hallitus tekevät kuitenkin monenlaisia päätöksiä, eikä pykälän muotoilulla ole vaikutusta velvoittavan hallintopäätöksen tiedoksiantoa koskevan sääntelyn sovellettavuuteen. Kaikki paliskunnan osakkaat eivät myöskään osallistu kokouksiin ja saa päätöksistä tietoja sitä kautta.

Pohdittiin, voitaisiinko laissa vaatia, että pakkovähennyspäätös julkaistaisiin paliskunnan verkkosivuilla. Tuotiin kuitenkin esiin, että läheskään kaikilla paliskunnilla ei ole verkkosivuja, vaan tiedotustapoina ovat mm. WhatsApp-ryhmät, sähköpostilistat ja puhelin. Sähköinen, vahvaan tunnistautumiseen perustuva tiedoksianto rinnastuu lainsäädännön mukaan postitse saantitodistusta vastaan tapahtuvaan tiedoksiantoon, mutta todettiin, että Suomi.fi-valtuuksien käyttöön paliskunnissa liittyy haasteita ja kankeutta. Paliskunnat ja niiden nimenkirjoitusoikeutetut eivät ole Patentti- ja rekisterihallituksen rekistereissä. Toisaalta avi pitää paliskuntarekisteriä, josta mm. pankit saavat tarvittaessa rekisteriotteita, ja paliskunnilla on y-tunnukset. Pidettiin tärkeänä, että tiedottamiseen liittyvät vaatimukset olisivat paliskuntien näkökulmasta kohtuullisia ja toteuttamiskelpoisia.

Kiintiöjärjestelmistä käydyssä keskustelussa SaKä kertoi järjestäneensä saamelaispaliskunnille kuulemistilaisuuden, johon osallistui 11 paliskuntaa 13:sta. Tilaisuuden perusteella kiintiöjärjestelmille ei ole kannatusta saamelaisten kotiseutualueella, sillä järjestelmät eivät sovi saamelaiseen poronhoitokulttuuriin. Saamelaisten keskuudessa hyvänä pidetään poronhoitolain kirjausta siitä, että poroja vähennetään poromäärän mukaisessa suhteessa. Yhtenä ongelmana kiintiöjärjestelmissä nähdään se, että motivaatio hoitaa porokarjaa voi laskea, kun alentunut vasatuotto ei heikennä poronmistajan mahdollisuuksia pitää tietynsuuruisia porokarjaa myös jatkossa. Jos poroja ei hoideta kunnolla, vaan ne vaeltavat ilman riittävää paimennusta, ne siirtyvät rasittamaan niitä tokkakuntia, joissa porot hoidetaan kunnolla. Ongelmana nähdään myös se, että kiintiöjärjestelmät heikentävät nuorten mahdollisuuksia ammatinharjoittamiseen, millä voi olla olennainen merkitys elinkeinon tulevaisuudelle.

Keskustelussa jaettiin edellä mainittu huoli nuorten mahdollisuuksista päästä alalle ja saada riittävänkokoinen porokarja. Varsinkin sellaisten kiintiöjärjestelmien, joissa sallitaan tyhjät kiintiöt ilman pyrkimystä täyttää niitä poroilla, katsottiin voivan vaikeuttaa nuorten poronmistajien asemaa.

PY kertoi järjestäneensä paliskunnille kuulemistilaisuuden kiintiöjärjestelmistä. Järjestelmiä on käytössä monissa paliskunnissa, minkä vuoksi voisi olla tarkoituksenmukaista, että se tunnustettaisiin laissa yhdeksi vaihtoehdoksi, jonka avulla paliskunta voisi pitää poromääriään kurissa. Tämä mahdollistaisi toimivien käytäntöjen jatkumisen. Arvoa on myös sillä, että kiintiöjärjestelmä on sitä noudattavan paliskunnan osakkaiden yhteisesti tai hyvin laajasti hyväksymä. Jos vaihtoehdosta säädettäisiin laissa, se sitoisi silloin kaikkia paliskunnan osakkaita, mikä vähentäisi mahdollisissa pakkoteurastustilanteissa ilmeneviä ongelmia, sikäli kuin pakkoteurastustilanteita enää edes syntyisi. Voisi olla perusteltua vaatia laissa, että päätös tehdään kvalifoidulla määränemmistöllä. Tyhjien kiintiöiden ongelman välttämiseksi voitaisiin säätää kiintiöiden vanhentumisesta.

Hallinnon taholta todettiin, että sitovista kiintiöjärjestelmistä säätämiseen liittyy suuria haasteita. Kyse on poronmistajien elinkeinovapauteen liittyvästä sääntelystä, ja järjestelmien sääntöjen pitäisi olla asianmukaisia poronmistajien oikeusturva huomioon ottaen. Yksi vaikeus on määrittää se, mihin poromäärään kiintiöiden suuruus perustetaan järjestelmän käyttöönottoaiheessa. On mahdotonta nähdä, että aiempien moninaisten, vapaaehtoisuuteen perustuneiden kiintiöjärjestelmien jatkuminen sellaisinaan lakisääteistettäisiin, ja paliskunnissa taas saattaisi olla vaikea hyväksyä sitä, että kiintiöiden laskentaan tulisi uusi lain tai sen nojalla tehtävän kiintiöpäätöksen voimaantulohetkeen kytkeytyvä ”nollapiste”. Toisaalta hallinnon taholta tuotiin esiin oikeusturvan kannalta ongelmallisena se, että nykyisten kiintiöjärjestelmien kaltaisia elinkeinotoimintaan laajasti vaikuttavia mekanismeja sovelletaan ilman minkäänlaista lain tukea.

Nostettiin myös esiin kysymys siitä, miten porokiintiöt rinnastuvat EU:n yhteismarkkinoilla käytössä olleisiin tuotantokiintiöihin (joista on pitkälti luovuttu). Jos kiintiöistä säädettäisiin, pitäisi varmistaa, ettei synny ongelmia suhteessa EU-lainsäädäntöön. Lisäksi nostettiin esiin kysymys siitä, voidaanko paliskunnan osakkaiden välinen kiintiösopimus katsoa kilpailulainsäädännössä tarkoitetuksi kielletyksi kilpailunrajoitukseksi.

Kysymykseen mahdollisuudesta pidentää ennakoivan pakkoteurastuspäätöksen soveltamisaikaa (esim. 1 vuodesta 3 vuoteen) todettiin, että tukihallinnon näkökulmasta ajatus vaikuttaa mahdottomalta. Muutoksesta aiheutuisi tukien toimeenpanoon suuria vaikeuksia.

Hallinnon taholta nostettiin esiin jo viime kokouksessa sivuttu kysymys siitä, ovatko hyvityspisteet ja kiintiöt omaisuutta. Joillakin poronomistajilla on käytännössä niin paljon pisteitä, että hän voisi olla teurastamatta enää ikinä. Joillakin taas voi olla niin paljon rästejä, että vähentämällä ne kaikki hänelle ei jäisi yhtään poroa. Jos pisteistä tai kiintiöistä luodaan lainsäädännöllä tai paliskunnan päätöksellä vaihtokelpoinen kiintiö, jonka voi ostaa, myydä tai vuokrata, esim. verottaja voi hyvällä syyllä katsoa sen olevan verotettavaa varallisuutta.

Toisaalta hallinto-oikeus on todennut, että paliskunnalla on oikeus nollata rästit ylilukutilanteen poistuttua. Hyvityspisteisiin ei myöskään varsinaisesti liity pakkovähennyksiin ulottuvia oikeusvaikutuksia, elleivät pisteet ole kertyneet samassa ylilukutilanteessa (vähentäminen ei muutoin tapahdu poromäärien mukaisessa suhteessa). Edellä mainittu heikentää pisteiden asemaa omaisuutena. Omaisuudensuoja ei ole ehdoton siten, etteikö sitä voi rajoittaa, ja käytännössä kiintiötyyppisten hallinnollisten järjestelyjen lakkauttaminen (esim. maitokiintiöt, tilatukioikeudet) on tapahtunut ilman, että muutosta on pidetty omaisuudensuojan loukkauksena. Näiden järjestelyjen kautta tullut varallisuusarvo on siis käytännössä hävinnyt samalla tavalla kuin syntynytkin eli säädösmuutoksella.

Tuotiin esiin näkemys siitä, että rästien nollaaminen on poronomistajien näkökulmasta erittäin epäoikeudenmukaista. Rästilistat ovat eläneet omaan elämäänsä jo vuosikymmeniä, ja osa osakkaista on menettänyt tukia niiden takia. Rästilistojen nollaaminen muussa kuin ylilukutilanteessa loisi myös paliskuntien osakkaiden enemmistölle vääränlaisia kannustimia pitää paliskunnan poromäärä jatkuvasti pienessä ylluvussa, jotta nollaamista ei pääsisi tapahtumaan.

PY ehdotti, että tulevaan ylilukujen kontrolloinnin kokonaisuutta käsittelevään kokoukseen kutsutaan kuultaviksi sellaisia poroisäntiä, joilla on kiintiöjärjestelmistä paljon kokemusta. Ehdotusta kannatettiin. Sovittiin, että PY tiedustele, sopesiko kiintiöjärjestelmien osalta kuultaviksi ehdotetuille poroisännille (Vesa Länsman, Kaldoaivi, ja Tapio Vuolo, Palojärvi), tulla kuultaviksi 12.9. pidettävään kokoukseen.

Keskusteltiin myös valvontaviranomaisen pakkokeinomahdollisuuksien parantamisesta. Nostettiin esiin, että seuraamusmaksua koskeva sääntely on lainsäädännössä nykyisin jo varsin yleistä. Aville aiheutuisi kuitenkin paljon työtä, jos rästiporoista määrättäisiin seuraamusmaksuja paliskunnan osakkaille. Paliskunta toimittaa Aville poroluettelon, jonka liitteenä on rästilista, mutta ennen kuin seuraamusmaksu asetetaan, tulee kuulla niitä, joihin päätös kohdistuu. Kuuleminen vie aikaa ja resursseja. Pohdittiin, pitäisikö pienet rästit (esim. alle 3 %) jättää ilman seuraamusta, mutta toisaalta katsottiin, että asiasta säättäminen voisi antaa kuvan, että rästit hyväksytään. Pohdittiin lisäksi sitä, voisivat viranomaisen toimintamahdollisuudet estyä sen vuoksi, että poroluettelo ei täytä lain vaatimuksia. On suuri merkitys sillä, onko poromäärien vähentämistä koskeva päätös velvoittava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta (kuten ennakoiva pakkoteurastuspäätös tällä hetkellä) vai pitääkö odottaa mahdolliset valitukset, joihin voi mennä kolmekin vuotta.

Lopuksi keskustelussa palattiin edellisen kokouksen aiheeseen rästeistä osakkailta perittävistä maksuista. Yllivun kontrollointi helpottuisi, jos voitaisiin langettaa maksuvelvollisuus niille osakkaille, jotka eivät noudatta paliskunnan vähentämispäätöksiä. SaKä kertoi, että saamelaispaliskunnille järjestämässään kuulemistilaisuudessa oli yhtenevä näkemys siitä, että maksun olisi oltava tuntuva. Myös kokousedustajat esittivät näkemyksiä, joiden mukaan maksun pitäisi olla tuntuva siten, että se kattaisi vasatuotosta saatavan

hyödyn. Paliskunnan muut jäsenet kärsivät rästeistä paitsi laidunten kulumisen kautta myös mm. siten, että paliskunta menettää yliluvun vuoksi investointituet. Ratkaisuksi ehdotettiin korotettua hoitomaksua, jonka paliskunta perisi. Sille vaikuttaa olevan laajaa kannatusta paliskuntien, myös saamelaisalueen paliskuntien, keskuudessa.

Voi olla tarpeen mahdollistaa myös se, että paliskunta kohdistaa pakkoteurastuspäätöksen niihin poroihin, jotka ovat syntyneet rästin kautta eli ovat teurastamatta jätettyjen porojen jälkeläisiä. Jos pakkoteurastuspäätös ei ole välittömästi täytäntöönpanokelpoinen ja lainvoima viivästyy esim. useilla vuosilla, näiden porojen määrä voi olla merkittävä ja muuttaa paliskunnan osakkaiden poromäärien suhdetta. Toisaalta nousi esiin kysymys, rinnastuuko rästin lisääntymisestä aiheutuneen hyödyn poistaminen jo rikoshyödyn menettämisseuraamukseen. Hallinnon edustaja totesi tehokkaaksi yliluvun torjuntakeinoksi myös sen, että paliskunta päättää vähennyksen täytäntöönpanosta silloin, kun osakas laiminlyö porojen vähentämisen.

Todettiin, että yliluvun kontrolloinnissa voidaan tarvita useita keinoja. Tuotiin esiin ajatus, että vähäisiä rästejä voitaisiin kontrolloida paliskunnan käytettävissä olevin keinoin, mutta jos rästit ulottuisivat usealle vuodelle, viranomaisen olisi syytä ryhtyä pakkokeinoihin.

7. Muut asiat

Puheenjohtaja kertasi kahden seuraavan kokouksen ajankohdat ja asiakokonaisuudet. Laajennetun kokouksen kokouksessa 22.8. Rovaniemellä aloitetaan porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmiin liittyvien lainsäädäntötarpeiden ja -ehdotusten käsittely. Tämänpäiväisen kokouksen asioiden käsittely jatkuu 12.9. etäkokouksessa. Tällöin asialistalla on myös tämänpäiväisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja esitti tiiviin yhteenvedon keskustelusta ja päätti kokouksen.